

PETER SKAUTRUP

21.1.1896 - 5.8.1982

Den 5. august 1982 døde professor Peter Skautrup og hans hustru Ester Skautrup ved en trafikulykke.

Peter Skautrup blev ansat som docent i nordisk sprog ved Universitetsundervisningen i Aarhus i 1928 og var altså med til at tegne billedet af det nye universitet lige fra dets start. For ham som de øvrige pionerer var det magtpåliggende at skaffe den nye institution et godt omdømme i såvel snævrere faglige kredse som ude i befolkningen; og næppe nogen anden har som Skautrup – selv i sit otium – formået at bidrage til universitetets gode omdømme.

I fagkredse er hans bedst kendte værk “Det danske sprogs historie”, der udkom i 5 bind i årene 1944-1970; han søger her jævnsides med skildringen af sprogets udvikling fra runetiden frem til 1950 at belyse de sammenhænge, der består mellem sproget og den kultur, det afspejler. For Skautrups sprogforskning spillede disse sammenhænge altid en vigtig rolle, og det var ikke nogen tilfældighed, at det tidsskrift, han fra 1932 udgav sammen med H.P. Hansen, kom til at hedde “Sprog og Kultur”.

I vide kredse vil Skautrups navn være kendt gennem hans deltagelse som medredaktør eller medudgiver ved en række større værker: “Ordbog over det danske sprog”, “Danmarks gamle Landskabslove”, 5.udgave af Traps “Danmark” og “Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder” - der alle har nydt godt af hans omfattende viden og hans åbenbart uudtømmelige arbejdskraft.

Blandt lægfolk - i al fald i Jylland - blev Skautrup først og fremmest kendt gennem sit arbejde med de jyske dialekter. Dialektologien var uden tvivl det faglige område, der bestandig stod Skautrup nærmest. Hans arbejde med dialekterne var omfattet af varme følelser og en

kærlighed, der havde sin rod i hans egen opvækst i et dialekttalende miljø. Smukt kommer hans forståelse for dette miljøes mennesker til udtryk i den lille bog "Bondesind" (1950). Også "Et hardsysselmål" (1927ff.) henter sit stof i hjemstavnen; værket giver en sagligt ordnet fremstilling af ordforrådet i Tvis-dialekten med moderen som hovedmeddeler.

Som omtalt andetsteds i denne publikation oprettedes i 1932 på Skautrups initiativ Institut for Jysk Sprog- og Kulturforskning, der blev rammen om et omfattende indsamlingsarbejde, sigtende imod udarbejdelse af en stor ordbog over de jyske dialekter. Indsamlingsvirksomheden bragte Skautrup i kontakt med mange meddelere, og igennem foredrag i alle egne af Jylland blev han en kendt person i vide kredse. Til det sidste var Skautrup stærkt engageret i arbejdet med Jysk Ordbog; kort før sin død havde han afsluttet redaktionen af de sidste afsnit under bogstav A og var ivrig efter at komme videre. Ordbogens fremgang var en hjertesag for Skautrup, og derfor smertede det ham stærkt, at de økonomiske vilkår i de sidste år truede med at reducere medarbejderstaben og gjorde det nødvendigt at udskyde trykningen.

Som lærer og fagfælle var Skautrup inspirerende og altid parat til at yde støtte. Med sin elskelige personlighed og utrættelige optimisme var han afholdt af os alle.